

Optymalna i rentowna wydajność paliwowa

Energia jest niezbędną siłą napędową gospodarki. Jednakże z szacunkowych danych wynika, że UE zużywa jej o 20% więcej niż byłoby to uzasadnione ze względów gospodarczych.

Oznacza to, że firmy i obywatele europejscy wykorzystują o wiele więcej energii elektrycznej i gazu, niż potrzebują do wykonywania swoich codziennych czynności. Co powoduje nadmierną konsumpcję?

Wiele czynników przyczynia się do tego stanu rzeczy, łącznie z brakiem zainteresowania i świadomości kwestii wydajności energetycznej. Inwestowanie w środki zwiększające wydajność energetyczną bywa kosztowne, a istnieje zbyt mało działań zachęcających konsumentów do zredukowania zużycia energii.

Struktura cen może, na przykład, prowadzić do nadmiernej konsumpcji, gdy oferuje się znaczne zniżki przy wyższym zużyciu energii. Dobrym przykładem jest fakt, że realne ceny elektryczności dla odbiorców przemysłowych spadły średnio o 10-15% w latach 1995-2005.

Co więcej, dostawcom energii niekoniecznie opłaca się pomagać klientom w optymalizacji jej zużycia. Jednakże ze względu na środowisko oraz długoterminowy, zrównoważony rozwój gospodarczy ważne jest, by stali się oni nie tylko dostawcami energii, ale także godnymi zaufania konsultantami energetycznymi.

Racjonalizacja zużycia energii jest ważnym celem UE.

:: Co robi Unia Europejska?

W marcu 2007 roku przywódcy UE podpisali ambitny pakiet „**Energia dla zmieniającego się świata**”, który ma nie tylko zwiększyć konkurencyjność i zabezpieczyć dostawy energii w przyszłości, lecz także zmierza do osiągnięcia oszczędności i do promowania źródeł energii przyjaznych dla klimatu. Państwa członkowskie zobowiązały się zredukować emisję gazów cieplarnianych o 20% do roku 2020 oraz do zrealizowania ogólnego, wiążącego celu, jakim jest pozyskiwanie 20% energii Unii ze źródeł odnawialnych do tego samego roku. Zgodziły się także zwiększyć wydajność energetyczną o 20% do roku 2020.

Komisja Europejska, w celu dopełnienia tych zobowiązań, zaproponowała w styczniu 2008 roku pakiet działań, które udowadniają nie tylko, że zeszłoroczne porozumienie jest wykonalne z punktu widzenia technologicznego oraz gospodarczego, lecz także, że stanowi ono wyjątkową okazję biznesową dla tysięcy europejskich firm.

Co więcej, UE posiada szeroki wachlarz instrumentów prawnych i finansowych wspierających wydajność energetyczną. Dyrektywa z 2006 roku w sprawie efektywności końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych (Dyrektywa 2006/32/WE) wymaga od państw członkowskich opracowania krajowych planów działań, by osiągnąć 9% oszczędności energii do roku 2016 w sektorze detalicznym, w ramach dostaw i dystrybucji elektryczności, gazu ziemnego, w ogrzewaniu miejskim oraz w innych produktach energetycznych.

Tego samego roku Komisja przyjęła własny Plan działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii, który zawiera pakiet 75 działań w sześciu priorytetowych dziedzinach obejmujących wiele różnych inicjatyw w zakresie wydajności energetycznej. Plan proponuje także szczególne mechanizmy finansowania MŚP pozwalające im na zrealizowanie oszczędności wskazanych w audycie energetycznym.

Podprogram unijnej inicjatywy na rzecz konkurencyjności i innowacji (CIP), Inteligentna Energia dla Europy, który trwać będzie od 2007 do 2013 roku, ma promować wydajność energetyczną i racjonalne wykorzystanie energii oraz propagować nowe i odnawialne źródła energii. Pozwala on sfinansować wiele projektów, takich jak EMEES, który służy do opracowania metod pomiaru i weryfikacji oszczędności energetycznych wynikających ze środków poprawiających wydajność wdrażanych w ramach Dyrektywy (http://ec.europa.eu/energy/intelligent/projects/monitoring_en.htm). Program CIP gwarantuje także finansowanie innowacji ekologicznych.

Działania te opierają się na sukcesie kampanii Energetyka Zrównoważona Środowiskowo dla Europy (2005-2008). Była to europejska inicjatywa podjęta w ramach programu Inteligentna Energia dla Europy. Została ona opracowana, by wprowadzić realne zmiany w zachowaniach najważniejszych podmiotów zaangażowanych, tak by zobowiązali się do zmierzania w kierunku systemów produkcji i zużycia energii, które są wydajne, czyste i zrównoważone oraz oparte na odnawialnych źródłach energii i wydajności energetycznej.

:: Końcowi konsumenci energii – moc dobrego poinformowania

Wiele osób wierzy, że wiedza stanowi potężną siłę. W przypadku energii, pozwala ona także na oszczędność. Eksperti doszli do wniosku, że to niedoinformowanie końcowych konsumentów energii, techników i uczestników rynku jest najważniejszą barierą zapobiegającą większej wydajności energetycznej.

Należy znaleźć odpowiednie sposoby, by przekazać konsumentom informacje, które pomogą im w zredukowaniu zużycia energii. Powinni oni zatem uzyskiwać wiedzę o bardziej wydajnych, alternatywach strukturach cen energii, alternatywnych dostawcach energii, pomiarach zużycia w czasie rzeczywistym, źródłach energii oraz oddziaływaniu na środowisko itp.

By pomóc konsumentom w podejmowaniu bardziej świadomych decyzji, niektóre państwa członkowskie UE prowadzą programy certyfikacji, w ramach których niezależne organizacje certyfikujące potwierdzają deklaracje o oszczędnościach energii różnych uczestników rynku.

Należy także zadbać o to, by eksperci energetyczni regularnie uczestniczyli w szkoleniach, by byli na bieżąco informowani o najnowszych wydarzeniach technologicznych oraz by mogli przekazywać swoim klientom wiedzę o najlepszych możliwościach.

:: Usługodawcy energetyczni – moc zmian

Konsumenci korzystający z energii często nie mają wystarczającej wiedzy, by zmniejszyć jej zużycie i potrzebują w tym celu porad eksperckich, które pozwolą im działać w sposób wydajny i zrównoważony środowiskowo. Jednocześnie brakuje zachęt dla dostawców energii, by pomagali swoim klientom w zmniejszeniu zużycia. W tym kontekście pojawiają się usługodawcy energetyczni (ESCO).

Świadczą oni usługi zarządzania energią dla klientów końcowych. Oferują szeroki wachlarz usług, od dostaw i instalacji sprzętu wydajnego energetycznie, do remontów budynków i wdrażania projektów zmniejszających koszty. Firmy te wypełniają także przepaść dzielącą dostawców, konsumentów energii i technologie pozwalające oszczędzać energię.

Pomimo ważnej roli, jaką odgrywają, brak im wsparcia politycznego dla promowania owych działań poprzez ustanowienie standardów jakości oraz lepszy dostęp do finansowania.

Według Dyrektywy w sprawie efektywności końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych państwa członkowskie mają możliwość nałożenia na dystrybutorów energii, operatorów systemów dystrybucji oraz firmy zajmujące się sprzedażą detaliczną energii, obowiązku oferowania usług energetycznych oprócz zwykłych czynności dostawczych.

:: Dobre praktyki

Przedsiębiorstwa usług energetycznych wskazują drogę dla przyszłych oszczędności

Podstawową przeszkodą, na jaką natrafia wiele organizacji chcących wprowadzić technologie oszczędzające energię jest problem sfinansowania przestawienia działalności. Przedsiębiorstwa usług energetycznych oferują nowatorskie rozwiązania zwiększające wydajność energetyczną budynków bez początkowych kosztów dla właścicieli. Zamiast tego inwestycje poczynione przez stronę trzecią są refinansowane z oszczędności będących następstwem zwiększonej wydajności. Ciekawy przykład takiego systemu działa na Łotwie. Inicjatywa na rzecz efektywnego oświetlenia (ELI) podjęta w tym kraju pozwoliła łotewskiej Akademii Wychowania Fizycznego (LASE) w Rydze wyremontować system oświetlenia wnętrz, dzięki czemu nie tylko zaoszczędzono energię, ale także poprawiono jakość oświetlenia.

Projekt sprawił, że LASE oszczędza 83 500 KWh rocznie, co odpowiada emisji 30,4 ton CO₂. Co więcej, polepszyła się jakość oświetlenia w halach sportowych i na balkonach widowni, dzięki czemu zarówno zawodnicy, jak i widzowie odczuli poprawę warunków.

Przedsiębiorstwo usług energetycznych, które wdrożyło projekt, pokryło koszty inwestycji w wysokości 28 500 euro potrzebnej do wprowadzenia usprawnień. Firma odzyska poniesione nakłady finansowe w ciągu kolejnych lat, pobierając kwoty oszczędności energetycznych LASE. Taki system zachęca firmę do instalowania jak najbardziej wydajnych systemów, by następnie jak najszybciej odzyskać zainwestowane środki.

Na skutek sukcesu tego projektu administracja Akademii przygotowała przetarg na podobną renowację systemu ogrzewania i dostaw wody.

http://www.managenergy.net/download/local_energy_action_2007.pdf

:: Dostrojenie rynku do usług energetycznych

Rynki energii w UE nie zawsze stwarzają właściwe warunki i zachęty dla dostawców i konsumentów energii, by wprowadzali zmiany w technologiach i zachowaniach niezbędne do poprawy wydajności energetycznej.

Dyrektywa w sprawie efektywności końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych zmierza do wyeliminowania rynkowych przeszkód i niedoskonałości, które stoją na drodze wydajnego wykorzystywania energii. Ma także na celu stworzenie warunków do rozwoju i promocji rynku usług energetycznych oraz opracowywania programów oszczędzania energii.

Dzięki stworzeniu rynku dla usług energetycznych będzie można dotrzymać obietnicę UE dotyczącą zmniejszenia zużycia energii Unii, poprawić kompetencje środowiskowe, wesprzeć nowe usługi wydajnie energetycznie oraz promować innowacje ekologiczne.

By się to udało, należy zaangażować wszystkich ważnych uczestników, włącznie z organami regulującymi, dostawcami, instalatorami i konsumentami. Potrzebne jest także wsparcie finansowe za pośrednictwem instrumentów krajowych i europejskich, jak również spójne wykorzystanie zachęt podatkowych i pomocy państwa.

:: Dobre praktyki

Oszczędzaj najpierw, płać później

Jak wspomniano powyżej, przedsiębiorstwa usług energetycznych mogą pomóc w przyspieszaniu przejścia na bardziej wydajne energetycznie technologie przejmując ciężar finansowy i odzyskując poniesione koszty dzięki poczynionym oszczędnościom energetycznym.

W celu promowania takich partnerstw, region Górnej Austrii stworzył regionalny rynek na tego rodzaju system finansowania przez strony trzecie. W ramach tej inicjatywy połączono wyczerpujące informacje z doradztwem i wsparciem finansowym.

Działania promocyjne obejmowały wydarzenia informacyjne, publikacje, sesje doradcze, projekty badawcze i platformę internetową. Ukierunkowane podejście tej inicjatywy pozwoliło utworzyć rynek dla usług finansowania przez stronę trzecią w Górnej Austrii. Zrealizowano ponad 100 projektów i poczyniono inwestycje na łączną kwotę 35 milionów euro.

<http://www.managenergy.net/download/gp2005.pdf>

:: Czym jest ManagEnergy?

ManagEnergy to inicjatywa Dyrekcji Generalnej ds. Energii i Transportu Komisji Europejskiej, oparta o plan Inteligentna Energia – Program dla Europy. Ma na celu wsparcie lokalnych i regionalnych działań w zakresie wydajności energetycznej oraz energii odnawialnych poprzez warsztaty szkoleniowe i wydarzenia internetowe. Dodatkowo udziela się informacji o studiach przypadków, dobrej praktyce, ustawodawstwie i programach europejskich.

ManagEnergy to także europejska sieć lokalnych i regionalnych agencji energetycznych (LEAs). Agencje te promują wprowadzanie dobrych praktyk zarządzania energią, wspierają zrównoważony rozwój, udzielają informacji i wskazówek oraz oferują inne usługi, w zależności od miejscowych potrzeb.

www.managenergy.net

Klauzula o wyłączeniu odpowiedzialności i nota o prawach autorskich dla zestawu informacji programu ManagEnergy
Niniejszy zestaw informacji został opracowany w imieniu Komisji Europejskiej. Komisja Europejska nie gwarantuje dokładności danych i informacji w nim zawartych, ani nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek ich użycie.

© Wspólnoty Europejskie, 2008

Reprodukcja dozwolona pod warunkiem podania źródła.

K O M I S J A
EUROPEJSKA